

Sprawozdanie ze spotkania sieci nauczycieli historii

Rafajłowa- huculska wieś w Karpatach Wschodnich

Rafajłowa wieś ta, znajdująca się na zachodnich obrzeżach Huculszczyzny, leży na wys. ok. 740 m n.p.m. Otoczona jest wyniosłymi grzbietami i szczytami, m. in. pasmem Bratkowskiej, Sywuli, Doboszanki i Maksymca. Została założona końcem XVIII w. przez przybyszów z obecnego Zakarpacia oraz z sąsiedniej rozległej wsi Zielona, której przez wiele lat była częścią. Miejscowość rozłożona jest w dolinie Bystrzycy Nadworniańskiej i bocznych jej dopływów: Doużyńca, Salatruka i Rafajłowca. W jej skład wchodzi także okoliczne przysiółki: Pryłuki, Tersowanie, Kluszy, Zhary, Pryczół i Kłempusze.

Mieszkańcami wsi byli przede wszystkim Rusini, Polacy, Żydzi i Austriacy, często spolszczeni. Pierwotnie była to typowa osada związana z wyrębem karpaccich lasów i splawem drewna. Z czasem powstały tam rewiry łowieckie dla sfer rządowych. Na przełomie XIX i XX w. Rafajłowa uzyskała połączenie leśną koleją wąskotorową z Nadworną. W 1897 r. wzniesiono tam cerkiew rytu greckiego, a w 1910 r. rzymskokatolicką kaplicę filialną. Na początku I wojny światowej, wieś była świadkiem walk Legionów Polskich. Jednocześnie rozwijała się jako ośrodek o znaczących walorach krajoznawczo-turystycznych. Od końca XIX w. we wsi działała „kultowa” gospoda Wundermanna, lokalnego przedsiębiorcy i właściciela miejscowego tartaku, oferująca miejsca noclegowe i wyżywienie. Powstała tam szkoła, a w okresie międzywojennym w samej wsi oraz w pobliskich partiach gór zbudowano schroniska i wyznaczono szlaki turystyczne, służące coraz częściej także zimowym wyprawom.

Jan Tadeusz Skłodowski-

(ur. 1950 w Warszawie) – polski historyk, dr n. hum. Uniwersytetu Warszawskiego, fotografik, pisarz, podróżnik, badacz Kresów.

Założyciel i prezes Stowarzyszenia "Res Carpathica". Członek Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Związku Polskich Artystów Fotografików. Współpracuje z Instytutem Sztuki i Instytutem Historii PAN, Narodowym Instytutem Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA oraz Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Odebrał ponad 50 podróży badawczo-inwentaryzacyjnych na tereny Litwy, Łotwy, Słowacji i Ukrainy. Uczestnik i autor referatów na międzynarodowe kongresy

"Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej" (2009, 2012, 2015, 2018)¹ oraz "Dialogi Dwóch Kultur w Krzemieńcu, Ukraina" (2011-2017).

Jest autorem 9 książek i albumów oraz ponad 100 artykułów (m.in. w periodykach: Bunt Młodych Duchem, Cenne, Bezcenne/Utracone, Kurier Galicyjski, Lwowskie Spotkania, Nasza Rota, Płaj-Almanach Karpacki, Semper Fidelis, Spotkania z Zabytkami, Twórczość) oraz licznych wystaw fotograficznych w kraju (m.in. w Podchorążówce w Łazienkach Królewskich w Warszawie, Domu Polonii Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”) i za granicą (m.in. w Bibliotece Polskiej w Paryżu, Uniwersytecie w Nantes, Instytucie Polskim w Wilnie, Muzeum Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu) poświęconych ziemiom oraz dziedzictwu kulturowemu terenów wschodnich dawnej Rzeczypospolitej. Przewodniczący, powołanego w Towarzystwie Karpackim, Komitetu Obchodów Jubileuszu 100-lecia walk Legionów Polskich w Karpatach Wschodnich 1914-2014. W 2009 otrzymał odznakę honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Spotkanie bardzo udane.

Poradca metodyczny
Doradca metodyczny
mgr Beata Józko